

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

17 – 23 Ekim 2024

Kirayı elden ödemenin cezası artırıldı

Kira ödemelerini banka ve PTT aracılığıyla yapmayıp, elden gerçekleştirenlere her bir tespit için kira tutarının yüzde 10'u oranında ceza kesilmesi uygulaması başlıyor. Bu kapsamda kira ödemelerini banka ve PTT aracılığıyla yapmayan, elden gerçekleştirenlere her bir tespit için kira tutarının yüzde 10'u oranında özel usulsüzlük cezası kesilecek. Kesilecek ceza tutarı 5 bin liradan az olamayacak.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca hazırlanan Gelir Vergisi Genel Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, gelir ve kurumlar vergisi mükellefleriyle herhangi mükellefiyet kaydı bulunmayanların gerçekleştirdikleri iş yeri ve konut kiralama işlemlerine ilişkin yapılacak tahsilat ve ödemeler, bankalar veya PTT aracılığıyla gerçekleştirilecek.

Haftalık, günlük veya benzeri şekilde kısa süreli konut kiralamalarına ilişkin tahsilat ve ödemeler de tevsik kapsamında yer alıyor.

Eski uygulamada iş yeri kira ödemeleri tutarına bakılmadan, konut kira ödemelerinde 500 lirayı aşması durumunda bankalar veya PTT aracılığıyla ödenmesi zorunluydu. Tebliğle konut kiralalarında söz konusu sınır kaldırıldı. Tüm ödemeler banka veya PTT aracılığıyla gerçekleştirilecek.²

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 328), Resmi Gazete, Sayı: 32695, (17 Ekim 2024). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/10/20241017-5.htm>

Elden ödemeye 7 bin lira sınırı

İşletmelerin yanı sıra tüketiciler için de 7 bin liranın üzerindeki mal veya hizmet alımlarına ait ödemelerin banka ve finans kurumları aracılığıyla yapılması zorunluluğu getiren düzenleme yürürlüğe girdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca hazırlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete'de yayınlandı.

Kayıt dışılıkla daha etkin mücadele edilmesi, verginin tabana yayılmasına katkıda bulunmak adına, tahsilat ve ödemelerdeki tevsik zorunluluğunun kapsamını genişleten düzenlemeye göre, vergi mükellefi olmayanların da vergi mükellefleriyle yapacakları 7 bin lira üzerindeki ödemelerini banka, finans kurumları veya posta idaresi aracılığıyla yapmaları zorunlu hale getirildi.

Kapsam dahilindeki tahsilat ve ödemelere ilişkin tevsik zorunluluğuna uyulmaması durumunda hem ödemeyi alana hem de ödemeyi yapana ayrı ayrı ceza uygulanacak. Ceza kesilmesi için ödemeyi yapanın vergi mükellefi olup olmamasına bakılmayacak.³

Fatura düzenlenmediğinde kesilecek cezalara ilişkin usul ve esaslar belirlendi

Ticari işlemlerde fatura ve benzeri belgelerin düzenlenmemesi ya da farklı mahiyetteki belgelerin düzenlenmesi durumunda kesilecek cezalara ilişkin usul ve esasları belirlendi.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen fiş, fatura, serbest meslek makbuzu gibi belgelerin 1 takvim yılı içerisinde birden fazla kez verilmemesi veya alınmaması durumunda, alıcıya ve satıcıya her bir tespit için artırımlı şekilde vergi cezası uygulanacak.

Alıcı, fatura düzenlenmediğini vergi dairesine bildirirse ceza kesilmeyecek

Belge düzenleme yükümlülüğü bulunanların bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri ve alıcı tarafından da vergi dairesinin bilgisine girmeden en geç 5 iş günü içerisinde bu durumun vergi dairesine bildirilmesi durumunda alıcıya ceza kesilmeyecek. Buna göre, fiş, fatura, serbest meslek makbuzu gibi belgelerin düzenlenmediği durumlarda, belgeyi almakla yükümlü kişiler kendilerine belge düzenlenmediğini 5 iş günü içerisinde kendiliğinden vergi dairesine bildirirlerse bu kişilere herhangi bir

³ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 572), Resmi Gazete, Sayı: 32696, (18 Ekim 2024).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/10/20241018-9.htm>

cezaî yaptırım uygulanmayacak. Belgeyi düzenlemeyenler ise 3 kat daha fazla özel usulsüzlük cezasıyla karşı karşıya kalacaklar.

Ayrıca, satıcı tarafından alıcıya Vergi Usul Kanunu'nda sayılan belgelerin dışında farklı bir belge verilir ve alıcı bu durumu 5 iş günü içerisinde kendiliğinden vergi dairesine bildirirse yine alıcıya ceza kesilmeyecek fakat satıcıya 6 kat artırımlı ceza kesilecek.

Kayıt dışı faaliyetlerde yüzde 50 artırımlı ceza uygulanacak

Düzenlemede kayıt dışı olarak faaliyette bulunan kişiler adına yüzde 50 artırımlı vergi ziyası cezası uygulanmasına ilişkin açıklamalara ve örneklere de yer verildi. Bu kapsamda, vergi dairesinin bilgisi dışında mükellefiyet tesis ettirmeden faaliyette bulunanlara kesilecek cezalar yüzde 50 artırımlı uygulanacak. Mükellefiyet tesis ettirildikten sonra, mükellefiyet tarihinden önceki dönemler için daha sonra yeni bir tarhiyat yapılması durumunda da cezalar artırımlı tatbik edilecek.

Öte yandan, dijital ortamdaki reklam, ilan, satış ve kiralama bilgilerine ilişkin bildirimlerin yapılmaması, eksik veya yanıltıcı yapılması durumunda da her bir bilgi için ayrı ayrı ceza uygulanacak.⁴

⁴ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 571), Resmi Gazete, Sayı: 32697, (19 Ekim 2024). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/10/20241019-9.htm>